

Moderní umění a Galerie Emila Filly

Pod taktovkou paní profesorky Lexové se nám v rámci projektových dnů poštěstilo navštívit nejen Senát a Poslaneckou sněmovnu ČR, ale také ústeckou galerii honosící se jménem významného českého malíře a grafika Emila Filly. Pro mnohé z nás se přitom jednalo o naprostou premiéru – moderním uměním jsme byli většinou nepolíbení a na návštěvu galerie, o níž jsme do té doby nikdy neslyšeli, bychom tak pravděpodobně ani nepomysleli. Mohu ovšem předem prozradit, že bychom se tak o leccos ochudili.

Málokdo by očekával, že umělecká galerie se bude nacházet v bývalé tovární hale Armaturky v Předlicích. Pravda, tyto prostory sice disponují určitým industriálním kouzlem, otázkou (nad níž by se měli zamýšlet páni radní) nicméně zůstává, jestli je to úplně vhodné, mají-li sloužit jako svatostánek umění. Zvláště pak, když si uvědomíme, jaká poměrně hodnotná díla jsou zde vystavována. Nejsou možná vždycky mistrovsky vyvedená, zato však s myšlenkou, mnohdy i myšlenkou velice hlubokou. Jako příklad uveďme alespoň plastické znázornění informace ve virtuálním světě, jejímž poškozením ztrácíme své vlastní vzpomínky a přicházíme tak o kousek svého já, fiktivní sídliště udavačů s půdorysy vymodelovanými podle zcenzurovaných políček s citlivými informacemi v archivních dokumentech StB nebo – jako vrchol všeho – projekci krátkého film odehrávajícího se na pozadí odsunu německého obyvatelstva v roce 1946.

Poselství všech těchto výtvorů by nám bohužel často bývalo uniklo, nebýt zasvěceného výkladu Jana C. Löbla. Je to pro nás smutným faktem, že modernímu umění je přece jenom trošku těžší porozumět, než jak tomu bývá u děl Delacroixových nebo Schmalzových, byť si plně uvědomujeme, že právě v tom spatřují současní umělci samou jeho podstatu. Můžeme se jenom modlit, aby takovéto tendence v budoucnu nepostihly také spisovatele a autory divadelních her – knihám a dramatům by totiž na rozdíl od maleb, kreseb a plastik tak hluboko ukryté a zamaskované myšlenky neslušely. Vy, malíři, grafici a sochaři, ovšem pokračujte! Někdy v budoucnu si vaše díla rádi znovu prohlédneme a k rozluštění myšlenkových pochodů, co vám šly při jejich vytváření hlavou, vynaložíme všechny naše síly.

Vít Kořínek